

Ua tatuou talisapaia le matagofie o le tau ma le soifuaga masani i Kuiniselani. Ae peita'i, o tulaga o le natura e lamatia ai e pei o afā fulifāo, matagi, ma lolovai ose vaega o mea e tutupu i lo ta si'osi'omaga. Ua faailoa i tala faasolopito e faapea e lē mafai ona gafatia e tatou ona faato'afilemūina le mata'utia pe a oo mai nei mea.

Faaavanoa nei le taimi e sauni ai mo faalavelave faafuase'i e ala i:

- Sauni au Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i;
- Sauni au mea e faaaogā i Faalavelave faafuase'i; ma
- Sauni lou fale.

O nei galuega faigofie e mafai ona fesoasoani ai ia oe i le sauni mo, le faasaoina, ma faaititia le afaina i mala o le natura.

O sitepu nei e fa e fesoasoani e sauni iau Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i:

1. Faatulagaina o le puleaina o mala ma su'esu'ega i mea e lamatia ai i lou komiuniti.

- O ā mea e ono lamatia ai e mafai ona afaina ai lou komiuniti? Poo iai ni faamatalaga i Fuafuaga o le Puleaina o Mala mo nei mea e lamatia ai le soifua?
- Siaki i le faletusi a lou pitonuu ma le fono faaitumalō mo faamatalaga ma fuafuaga.
- Siaki i lau fono faaitumalō e uiga i ala o lapata'iga, faasologa o le sosola ese ma auala ua filifilia e sosola ese ai.
- Fesili i lou falefaigaluega, a'oga, ma a'oga faata'ita'i o vaaiā tamaiti e uiga i fuafuaga o faalavelave faafuase'i ma le sosola ese. Siaki poo latou mana'omia faamatalaga aulili i lou auaiga mo le faafesoota'i faalavelave faafuase'i.
- O ā avanoa o fesoasoani e maua e oe ma lou auaiga pe a tupu se faalavelave faafuase'i?
  - Fesili mo faamatalaga aulili i ofisa fesoasoani i lou pitonuu ma faamau uma i lalo o lau Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i
  - Afai ae mana'omia e lou auaiga le fesoasoani e sosola ese ai, saili poo ā fesoasoani e maua mai fono faaitumalō ma ofisa fesoasoani.

Sauni Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i a lou Auaiga

- la faamasani i lapata'iga o le tau e tuuina atu e le Matagaluega o le Vaii Tau (www.bom.gov.au and phone services).

2. Faatalanoa ni ata faata'ita'i ma gaioiga e fai ma lou auaiga.

- Faatalanoa mea ta'itasi e lamatia ai ma ata faata'ita'i e ono fo'i aai.
- O le ā lau mea e fai i le taimi o lea faalavelave?
- O fea ete ono iai i le taimi e tupu ai se faalavelave?
- E faalagolago i le ituaiga o faalavelave, filifili pe faapefia ona outou fesooota'i ma o fea e fetau ai.
- Poo ua iloa e tagata uma ta'ito'atasi le Faailo Masani o Lapata'iga i Faalavelave (SEWS) ma o le ā le mea e fai i le taimi e tuuina atu ai lenei lapata'iga? Mo le malamalamā atili e uiga i le SEWS asiasi www.emergency.qld.gov.au.
- Poo iloa uma e tagata ta'itoatasi on kī le leitio i le alāleo o le ABC a lou pitonuu e faalogo ai i talafou ma lapata'iga?
- Atonu fo'i ua onomea ona sauna mo le sosola ese. Faatalanoa poo fea e o iai pe afai e lē mafai ona toe foi i le fale poo o le a tu'ua lava le fale.
- Filifili ni nofoaga se lua e fetau iuma iai i taimi ose faalavelave, o le tasi i talaane o lou fale ma leisi i luma o lou tuāoi ia faigofie a i tagata uma ona vave taunuui iai.
- Filifili sui o le aiga e tolaua poo ni uō e tou te lē o nonofo faatasi (to'atasi o iai i lou pitonuu a'o leisi i seisi setete) e faafesoota'i le auaiga i faalavelave ina ne'i outou valavalua ma lou aiga. la mautinoia ua iloa uma e sui o le auaiga pe faapefia ona faafesoota'i nei tagata.
- Faatalanoa tulaga o mea tau i gasegase o sui o le auaiga. la aofia ai vallaau falemai e tatau ona iai ma inumaga i lau pusa o mea mo faalavelave faafuase'i.
- Faatalanoa poo a sauniuniga e fia faia mo au fagafao.

3. Faamaumau aulililiga o faamatalaga tāua i au Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i e faapei o:

- Numera o telefoni o Faalavelave faafuase'i ma numera e fesooota'i iai: Tolu Selo (000); 132 500 (SES); auaunaga a falema'i; fono faaitumalō; eletise ma isi auaunaga; inisiua; aiga ma uō i au Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i.
- Numera o telefoni feavea'i a le auaiga, o isi numera e pei o le galuega, a'oga, a'oga faata'ita'i o vaaia tamaiti, uō, tuāoi ma au numera e faafesoota'i i faalavelave faafuase'i o le auaiga.
- Auiliiliga o nofoaga e lua e fetau iai ua e filifilia.
- Se tulaga faapitoa o gasegase, vallaau falema'i e ao ona iai ma inumaga.
- Auiliiliga o au fagafao – fa'amatalaga, ata, auiliiliga o numera faafesoota'i o foma'imau, vallaau falema'i.
- Alāleo o le leitiō ABC i lou pitonu'u (www.abc.net.au/local), uepesaita a le Matagaluega o Vaii Tau (www.bom.gov.au) ma auaunaga o telefoni o lapataiga o le tau i lou pitonuu.

4. Ia mautinoia ua sauni tagata uma taitoatasi o lou auaiga.

- Sauni se pusa o mea e faaaogā mo Faalavelave faafuase'i ma teu lelei i se nofoaga malu ma faigofie ona maua mai.
- Fai ma toe iloilo ma faata'ita'i au Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i (faatolu i le tausaga).
- A'oā tamaiti pe faapefia ma o le ā le taimi e vili ai selo e tolu (000) ise faalavelave faafuase'i (faaogā le 112 mai telefoni feavea'i). Faatoā valaau lava selo e tolu (000) pe afai ua e talitonu o le faalavelave faafuase'i e lamatia ai le solifua, matuiā pe mata'utia.
- Ia mautinoia o loo iai Tusipasi o Fesoasoani Muamua o loo aogā pea a le auaiga. Ia iai mea uma e faaaogā mo Fesoasoani Muamua i lau Pusa o mea e faaaogā mo Faalavelave faafuase'i. O a'oā'oga o Fesoasoani Muamua ma mea faigaluega e fiai e le Queensland Ambulance Service (www.ambulance.qld.gov.au).
- Fai ni fasi pepa malō poo kati (card) o faalavelave faafuase'i e tuu i atotupe mo sui uma o le auaiga e faatonu ai le taimi e faagaiioi ai Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i.

ia manatua pea

ia auai le auaiga atoa i au sauniuniga mo mala ina ia malam alama uma ai i faaeteetega ma gaioiga talafeauga e mana'omia ise faalavelave faafuase'i.

O le iai o le Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i ose sitepu tāua lea i le aga'i i luma o le nofo sauni o lou aiga mo, le faasaoina ma le gafatia o faalavelave faafuase'i.

E moomia le iloa uma ele auaiga le mea o loo teu ai Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i.

Faata'ita'i au Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i ma lou auaiga atoa i totonu oni nai masina ia mafai ai ona mautinoia ua iloa uma e tagata le mea e fai pe a tupu se faalavelave faafuase'i.

O lenei tamaiti e mo na'o ni faamatalaga ma ua tuuina atu i le agaga talitonu. O le Department of Emergency Services, Emergency Management Queensland ma le State Emergency Service o le ā le saisaitia i lau oni tuuāiga ona ose tagata ua manu'a pe leiloa (e aofia ai tulaga e i'u iai o le manu'a poo le leiloa) lea atonu e tupu pe mafatia, poo le ono alāē sāō poo le faataamilo, e tusa ma le faalagolago e soo se tagata i luga o faamatalaga o loo i totonu o lenei tamaiti.

Mo nisi faamatalaga i le sauni mo faalavelave faafuase'i asiasi www.disaster.qld.gov.au

Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i

Faamatalaga o le Auiga e Faafesoota'i

Igoa	Numera Telefoni Fe'avea'i	Tuātusi E meli

Nofoaga e fetaui iai ina ne'i outou valavala poo ua moomia foi e sosola ese

Nofoaga latalata e fetaui ai	
Tuātusi	
Numera telefoni	
Tuātusi e meli	
Nofoaga mamao e fetaui ai	
Tuātusi	
Numera telefoni e faafesoota'i	
Tuātusi e meli	

Faamatalaga o le sui o le Auiga e Faafesoota'i i Faalavelave faafuase'i

Igoa o le tagata latalata e faafesoota'i	
Tuātusi	
Numera telefoni o le fale /galuega	
Numera telefoni fe'avea'i	
Tuātusi e meli	
Igoa o le tagata e i tua o le-taulaga	
Tuātusi	
Numera telefoni o le fale /galuega	
Numera telefoni fe'avea'i	
Tuātusi e meli	

Auaunaga Autū o Mea e Faaaogā i Fale – e faapefea ona tapē laina ma mea e iai

Eletise		
Kesi		
Vai		

Numera o telefoni tāua

Leoleo, Fuimū ma Taavale Falema'i	000 selo e tolu (112 mai telefoni fe'avea'i)
Auaunaga i Faalavelave faafuase'i a le Setete (AFS)	132 500
Fono Faaitumalō	
Kamupanī eletise	
Foma'i a aiga poo foma'i mo ta'otoga	
Falema'i	
Foma'i manu	
Kamupanī iniisia	
Auaunaga e vaavaaia tamaiti	
A'oga maualalo i le nuu	
A'oga maualuga i le nuu	
Fale faigaluega	
Fale faigaluega	
Telefoni Auaunaga Ofisa Vaai Tau (http://www.bom.gov.au/other/voice.shtml)	
Uō	
Uō	
Tuātoi	
Tuātoi	

Faamatalaga o ma'i

Fuālaau falema'i	O ai o mana'o iai ma o leā le fua o le inumaga?

O fea e tatou te lalafi ai pe afai tatou te nonofo pe a i le fale? O fea e faamalumalu ai a tatou fagafao?

Aso o faata'ita'iga o Fuafuaga mo Faalavelave faafuase'i
(faatolu i le tausaga):

Alāleo o le Leitiō i le Nuu:

1. _____
2. _____
3. _____

Samoan itulau 2 o le 2